

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні кафедри
міжнародних економічних відносин
Протокол № 1 від 28.08.2023 р.

ПОГОДЖЕНО

Проректор з навчально-методичної роботи

Каріна НЕМАШКАЛО

МІЖНАРОДНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ

робоча програма навчальної дисципліни (РПНД)

Галузь знань	29 "Міжнародні відносини"
Спеціальність	292 "Міжнародні економічні відносини"
Освітній рівень	перший (бакалаврський)
Освітня програма	"Міжнародний бізнес"

Статус дисципліни	обов'язкова
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська

Розробник:
к.е.н., доцент

Олександра ГРОНЬ

Завідувач кафедри
міжнародних економічних
відносин

Ірина ОТЕНКО

Гарант програми

Наталія ПАРХОМЕНКО

Харків
2023

ВСТУП

З розвитком і поглибленням взаємозв'язків і взаємозалежностей між країнами, посиленням міжнародного характеру господарської діяльності значною мірою пов'язані і сучасні тенденції світового менеджменту. Перехід більшості постіндустріальних країн до відкритої економіки, стрімке зростання ролі транснаціональних корпорацій у світовій економіці, розвиток міжнародного підприємництва привели до розвитку та інтернаціоналізації управління.

Міжнародний менеджмент як діяльність, спрямований на формування, розвиток і використання конкурентних переваг міжнародної компанії за рахунок можливостей ведення бізнесу в різних країнах, врахування і відповідному використанні особливостей цих країн і міжкраїнної взаємодії.

Навчальна дисципліна «Міжнародний менеджмент» спрямована на формування загальних основ з аналізу закономірностей та особливостей розвитку міжнародного менеджменту, отримання необхідних знань з питань управління діяльністю компаній в сфері міжнародного бізнесу з урахуванням національних та світових тенденцій.

Метою дисципліни «Міжнародний менеджмент» є формування у здобувачів вмінь і навичок управління діяльністю міжнародної компанії; розуміння основних функцій менеджменту для досягнення поставлених компанією цілей зовнішньоекономічної діяльності; вмінь використання конкурентних переваг фірми за рахунок можливостей ведення бізнесу в різних країнах.

Завданнями навчальної дисципліни є:

– отримання знань щодо закономірностей та особливостей організації системи міжнародного менеджменту на підприємстві;

– опанування навичок дослідження внутрішнього та зовнішнього середовища міжнародної компанії, врахування національних особливостей і тенденцій розвитку міжнародного середовища в процесі прийняття управлінських рішень компанії;

– розуміння функцій управління в міжнародній компанії, особливостей національного стилю в управлінні та в організаційній поведінці, наскільки ці особливості впливають на отримання запланованих компанією результатів.

Об'єктом вивчення дисципліни є процес управління міжнародним бізнесом суб'єкта зовнішньоекономічної діяльності.

Предметом навчальної дисципліни є система управлінських відносин у сфері міжнародного бізнесу, а також принципи, методи та інструменти системи управління зовнішньоекономічною діяльністю на всіх рівнях компанії.

Результати навчання та компетентності, які формує навчальна дисципліна визначено в табл. 1.

Результати навчання та компетентності, які формує навчальна дисципліна

Результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач вищої освіти
РН1	ЗК3, СК16
РН6	ЗК4, ЗК11
РН8	СК11
РН10	СК8
РН15	ЗК10, СК8
РН17	ЗК10
РН25	ЗК4
РН26	ЗК4

де, ЗК3. Здатність навчатися та бути сучасно навченим.

ЗК4. Здатність планувати та управляти часом.

ЗК10. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК11. Здатність працювати в команді.

СК8. Здатність визначати функціональні особливості, характер, рівень та ступінь взаємозв'язків між суб'єктами міжнародних економічних відносин різного рівня та налагоджувати комунікації між ними.

СК11. Здатність проводити дослідження економічних явищ та процесів у міжнародній сфері з урахуванням причинно-наслідкових та просторово-часових зв'язків.

СК16. Здатність постійно підвищувати теоретичний рівень знань, генерувати й ефективно використовувати їх в практичній діяльності.

РН1. Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, усвідомлюючи необхідність навчання впродовж усього життя, проявляти толерантність та готовність до інноваційних змін.

РН6. Планувати, організувати, мотивувати, оцінювати та підвищувати результативність колективної праці, здійснювати дослідження в групі під керівництвом лідера, з урахуванням вимог та особливостей сьогодення в умовах обмеженості часу.

РН8. Розуміти, виділяти й описувати нові явища, процеси й тенденції глобального розвитку, механізми й інструменти реалізації економічної політики та світових інтеграційних / дезінтеграційних процесів, у тому числі та євроатлантичної інтеграції.

РН10. Ідентифікувати та виокремлювати особливості функціонування суб'єктів міжнародних відносин та моделей їх економічного розвитку.

РН15. Визначати функціональні особливості, характер, рівень та ступінь взаємозв'язків між суб'єктами міжнародних економічних відносин різного

рівня та налагоджувати комунікації між ними.

PH17. Визначати причини, типи та характер міжнародних конфліктів і суперечок, обґрунтовувати і застосовувати економічні, юридичні та дипломатичні методи і засоби їх вирішення на міжнародному рівні, відстоюючи національні інтереси України.

PH25. Презентувати результати дослідження на базі яких, розробляються рекомендації та заходи з адаптації до змін міжнародного середовища.

PH26. Управляти міжнародним бізнесом, формувати, розробляти та реалізовувати стратегії щодо управління персоналом міжнародної компанії, маркетингової, конкурентної, інноваційної, фінансової діяльності та інші з урахуванням напрямку діяльності суб'єкта міжнародного бізнесу, враховуючи пріоритети смарт - спеціалізації Харківського регіону.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Зміст навчальної дисципліни

Тема 1. Сутність міжнародного менеджменту та його характеристика

1.1. Поняття та сутність міжнародного менеджменту. Предмет, цілі та завдання міжнародного менеджменту. Теоретична база міжнародного менеджменту.

1.2. Функції міжнародного менеджменту. Складові міжнародного менеджменту.

1.3. Особливості діяльності менеджерів міжнародних компаній. Основні принципи функціонування міжнародного менеджменту. Призначення міжнародного менеджменту. Перспективи розвитку міжнародного менеджменту.

1.4. Концепції міжнародного менеджменту. Етноцентрична концепція, поліцентрична концепція, регіоцентрична концепція, геоцентрична концепція.

Тема 2. Сучасна організація в глобальному середовищі. Виклики для менеджменту

2.1. Особливості і структура аналізу зовнішнього середовища діяльності міжнародної компанії. Зовнішнє і внутрішнє середовище компанії. Типологія міжнародного середовища. Матриця аналізу зовнішнього середовища. Виявлення тенденцій макросередовища. Особливості діяльності менеджерів міжнародних компаній.

2.2. Основні значущі риси зовнішнього середовища міжнародного бізнесу. Фактори глобального макросередовища. Фактори локального макросередовища. Методика аналізу зовнішнього середовища.

2.3. Особливості аналізу бізнес-середовища міжнародних компаній. Бізнес-середовище діяльності міжнародної компанії. Економічне середовище. Політико-правове середовище. Соціально-культурне середовище.

2.4. Соціально-культурне середовище міжнародних компаній.

Технологічне середовище міжнародного менеджменту.

2.4. Зміна тенденцій бізнес-середовища в сучасних умовах. Політичні ризики та методи оцінки їх рівня. Порівняльна характеристика бізнес-середовища для національних і міжнародних компаній. Формування безпечного середовища компанії.

2.5. Підходи до функціонування фірм в умовах інтернаціоналізації та глобалізації. Глобальні зміни клімату, соціальні ризики, корпоративне управління за ESG-критеріями.

Тема 3. Планування в міжнародних компаніях

3.1. Сутність і значення планування в сучасних умовах. Стратегічне планування в міжнародних компаніях. Види міжнародних стратегій та методи їх вибору в умовах невизначеності. Визначення місії. Стратегічне бачення компанії в VUCA- і BANI- світі. Аналіз компетенцій компанії.

3.2. Моделі планування та управління в міжнародній компанії. Система планів в організації. Планування окремих бізнес-процесів та часу менеджера в міжнародних компаніях.

3.2. Процес планування та його етапи. Формулювання цілей міжнародних компаній. Методика SMART. Дерево «цілей».

3.3. Планування виходу компанії на міжнародний ринок. Форми інтернаціоналізації. Дилема стандартизації і адаптації.

3.4. Планування в умовах невизначеності. «Чорні лебеді». Основні принципи планування в умовах невизначеності.

Тема 4. Функція організації в міжнародному менеджменті

4.1. Особливості функції організації в міжнародному менеджменті. Організаційний фактор у менеджменті суб'єктів міжнародного бізнесу.

4.2. Основні типи організаційних структур міжнародних компаній. Вибір моделі організаційної структури в міжнародному бізнесі. Продуктова структура, функціональна структура та регіональна структура. Матрична організаційна структура.

4.3. Види розподілу повноважень в управлінні зарубіжними операціями. Форми розподілу праці: горизонтальна та вертикальна.

4.4. Основні форми корпоративної інтеграції у міжнародному бізнесі. Управління змінами в організації. Сучасні нетрадиційні форми організації міжнародного бізнесу.

Тема 5. Управління людськими ресурсами та мотивація персоналу в міжнародних компаніях

5.1. Особливості управління людськими ресурсами в міжнародних компаніях. Система відбору персоналу в міжнародних корпораціях. Навчання та адаптація кадрів у міжнародному бізнесі.

5.2. Теорії мотивації. Теорії мотивації А. Маслоу, Ф. Герцберга. Теорія очікування. Теорія справедливості

5.3. Команди у міжнародних компаніях. Міжкультурні стосунки в міжнародних командах. Бар'єри ефективної діяльності міжнародних команд і шляхи їх подолання.

5.4. Особливості мотивації в міжнародному бізнесі. Методи

стимулювання персоналу міжнародних фірм. Компенсаційні підходи.

5.5. Корпоративна культура в міжнародній компанії. Види культур: внутрішні та національні культури.

Тема 6. Контроль і звітність у міжнародному менеджменті

6.1. Особливості контролю в міжнародних компаніях. Складність реалізації функції контролю в міжнародному середовищі.

6.2. Типи та види контролю в міжнародних компаніях. Прямий, непрямий контроль. Попереджувальний, поточний контроль. Контроль на основі зворотного зв'язку. Зворотний зв'язок.

6.3. Техніки контролю. Фінансовий контроль. Ревізія. Контроль якості. Контроль діяльності персоналу. Звітність у міжнародних компаніях.

6.4. Система управлінського контролю. Особливості контролю в різних міжнародних компаніях. Звітність у міжнародних компаніях.

Тема 7. Прийняття рішень в міжнародній компанії

7.1. Теоретичні засади прийняття управлінських рішень. Класифікація рішень. Стратегічні, операційні і тактичні рішення. Запрограмовані та незапрограмовані рішення.

7.2. Особливості прийняття рішень у міжнародних корпораціях. Середовище прийняття рішень в міжнародних компаніях. Фактори впливу на прийняття рішень.

7.3. Процес прийняття рішень в міжнародних компаніях вироблення раціональних рішень. Фактори, що впливають на рівень централізації і децентралізації рішень у міжнародних операціях. Критерії ефективності управлінських рішень.

7.4. Особливість інформаційного забезпечення процесу прийняття міжнародних рішень. Матриця релевантної інформації. Сучасні методи прийняття рішень у міжнародних корпораціях. Особливості прийняття рішень в умовах певних національних культур.

Тема 8. Тайм-менеджмент

8.1. Визначення часу. Економічні функції, що виконує час. Властивості і види часу. Поняття організаційної свідомості. Компетентність людини в часі. Закон часу як стратегічного ресурсу.

8.2. Стратегії управління часом. Хронометраж: інвентаризація та аналіз часу. Основні підходи до управління часом. Аналіз часових витрат з використанням карт і графіків Ганта. Мережевий аналіз. Журнал часу. Причини неефективного використання часу.

8.3. Базові техніки планування і управління часом. Контекстне планування. Техніка планування «Кайрос». Піраміда Франкліна. Система управління часом Б. Франкліна. Техніка Pomodoro. «Стратегічна картонка». Результато-орієнтоване планування. Прийоми «З'їсти слона», «З'їжте жабу на сніданок».

8.4. Інструменти організації часу. Механізми для управління часом. Емпіричний принцип Парето (20/80). Метод пріоритетного планування ABC (15/20/65). Техніка 4D. Техніка SPACE. Метод Д. Аллена. Правила делегування завдань.

Тема 9. Комунікації в міжнародній компанії та вирішення конфліктів

9.1. Міжнародні ділові комунікації. Зміст та структурні елементи комунікаційного процесу. Роль комунікації у сучасному міжнародному бізнесі. Мета та функції міжнародних ділових комунікацій. Міжкультурна комунікація як форма соціальної взаємодії представників різних культур в діловій сфері.

9.2. Комунікаційні бар'єри і підвищення ефективності міжнародних комунікацій. Бар'єри, пов'язані із умовами навколишнього середовища. Конфлікт між сферами компетенції. Специфічні перешкоди у крос-культурному спілкуванні: мовний бар'єр, бар'єр сприйняття, вплив культури, невербальні комунікації.

9.3. Особливості бізнес-комунікації в різних країнах світу. Аспекти бізнес-комунікації у міжнародних компаніях. Комунікації в міжкультурній команді. Особливості переговорів як специфічної форми ділового спілкування. Ведення переговорів із закордонними партнерами.

9.4. Сутність та видів конфліктів. Види корпоративних конфліктів. Медіація, фасилітація діалогу, переговори. Види та особливості переговорів у конфлікті. Основні підходи до вирішення конфліктів. Методи запобігання конфлікту.

Перелік практичних (семінарських) та / або лабораторних занять / завдань за навчальною дисципліною наведено в табл. 2.

Таблиця 2

Перелік практичних (семінарських) та лабораторних занять / завдань

Назва теми	Зміст
Тема 1. Практичне заняття 1	Ситуаційне завдання: Складові міжнародного менеджменту: розгляд на прикладі відомої вітчизняної компанії.
Тема 2. Практичне заняття 2.	Практичне завдання, робота в малих групах: PESTLE-аналіз.
Тема 2. Лабораторне заняття 1	Лабораторна робота. SWOT-аналіз.
Тема 3. Практичне заняття 3	Практичне завдання. розгляд проблемних ситуацій в малих групах: Визначення місії. Аналіз компетенцій компанії.
Тема 3. Лабораторне заняття 2.	Лабораторна робота. Формулювання цілей міжнародної компанії. Дерево «цілей».
Тема 4. Практичне заняття 4	Практичне завдання: кейс-стаді на прикладі міжнародної компанії «Дилема стандартизації та адаптації».
Тема 4. Лабораторне заняття 3	Лабораторна робота, робота в малих групах: Організаційні структури міжнародних компаній.
Тема 5. Практичне заняття 5	Практичне завдання, робота в малих групах. Мозковий штурм «Мотиваційні теорії». Ієрархія мотивів для різних поколінь працівників.
Тема 5. Лабораторне заняття 4	Лабораторна робота. Розробка карти посади. КРІ персоналу.

Назва теми	Зміст
Тема 6. Лабораторне заняття 5	Лабораторна робота: розрахунок контрольних показників діяльності компанії.
Тема 6. Практичне заняття 6	Практичне завдання: види контролю – поточний, попереджувальний, зворотний на прикладі компанії за вибором здобувача.
Тема 7. Лабораторне заняття 6	Лабораторна робота оцінка можливих варіантів прийняття управлінських рішень.
Тема 7. Практичне заняття 7	Практичне завдання, робота в малих групах (мозковий штурм): методи прийняття управлінських рішень.
Тема 8. Лабораторне заняття 7	Лабораторна робота: хронометраж робочого часу, побудова планів-графіків.
Тема 9. Практичне заняття 8	Семінарське заняття. Ділова гра «Робота в міжкультурній команді».

Перелік самостійної роботи за навчальною дисципліною подано у табл. 3.

Таблиця 3

Перелік самостійної роботи

Назва теми	Зміст
Тема 1	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до заняття, огляд теоретичного матеріалу за питаннями: 1) Перспективи розвитку міжнародного менеджменту. 2) Концепції міжнародного менеджменту. Етноцентрична концепція, поліцентрична концепція, регіоцентрична концепція, геоцентрична концепція. Виконання домашнього завдання: Міжнародні компанії та їх роль в міжнародному бізнесі
Тема 2	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до заняття, огляд теоретичного матеріалу за питанням: 1) Порівняльна характеристика бізнес-середовища для національних і міжнародних компаній. 2) Підходи до функціонування фірм в умовах інтернаціоналізації та глобалізації. 3) Глобальні зміни клімату, соціальні ризики, корпоративне управління за ESG-критеріями. Виконання домашнього завдання: підготовка презентації Тенденції в бізнес-середовищі в сучасних умовах.
Тема 3	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до заняття, огляд теоретичного матеріалу за питаннями: 1) Форми інтернаціоналізації. Дилема стандартизації і адаптації. 2) Планування в умовах невизначеності. Основні принципи планування в умовах невизначеності. Виконання домашнього завдання: порівняльний аналіз підходів до інтернаціоналізації компаній за вибором здобувача.
Тема 4	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до заняття, огляд теоретичного матеріалу за питанням: 1) Основні форми корпоративної інтеграції у міжнародному бізнесі. 2) Управління змінами в організації. Сучасні нетрадиційні форми організації міжнародного бізнесу. Виконання домашнього завдання: характеристика різних форм організаційних структур. Підготовка до контрольної роботи.

Назва теми	Зміст
Тема 5	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до заняття, огляд теоретичного матеріалу за питаннями: 1) Команди у міжнародних компаніях. 2) Міжкультурні стосунки в міжнародних командах. 3) Види культур: внутрішні та національні культури. Виконання домашнього завдання: аналіз корпоративної культури в міжнародній компанії за вибором здобувача.
Тема 6	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до заняття, огляд теоретичного матеріалу за питаннями: 1) Техніки контролю. 2) Фінансовий контроль. Ревізія. 3) Контроль якості. 4) Контроль діяльності персоналу. Виконання домашнього завдання: аналіз звітності на прикладі міжнародної компанії за вибором здобувача.
Тема 7	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до заняття, огляд теоретичного матеріалу за питаннями: 1) Особливість інформаційного забезпечення процесу прийняття міжнародних рішень. 2) Матриця релевантної інформації. 3) Сучасні методи прийняття рішень у міжнародних корпораціях. Особливості прийняття рішень в умовах певних національних культур. Виконання домашнього завдання: побудова матриці релевантної інформації на прикладі компанії. Підготовка презентації групи.
Тема 8	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до заняття, огляд теоретичного матеріалу за питаннями: 1) Механізми для управління часом. Емпіричний принцип Парето (20/80). 2) Метод пріоритетного планування ABC (15/20/65). 3) Техніка 4D. Техніка SPACE. 4) Метод Д. Аллена. Правила делегування завдань. Виконання домашнього завдання: Аналіз часових витрат з використанням карт і графіків Ганта.
Тема 9	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до заняття, огляд теоретичного матеріалу за питаннями: 1) Особливості бізнес-комунікації в різних країнах світу. 2) Аспекти бізнес-комунікації у міжнародних компаніях. 3) Комунікації в міжкультурній команді. Підготовка до колоквиуму.

Кількість годин лекційних, практичних (семінарських) та / або лабораторних занять та годин самостійної роботи наведено в робочому плані (технологічній карті) з навчальної дисципліни.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

У процесі викладання навчальної дисципліни для набуття визначених результатів навчання, активізації освітнього процесу передбачено застосування таких методів навчання, як:

Словесні (лекція (Теми 1, 3, 4, 6 – 8), проблемна лекція (Теми 2, 9), лекція-дискусія (Тема 5)).

Наочні (демонстрація (Теми 1 – 9)).

Практичні (практична робота (Теми 1-8), семінар-дискусія (Тема 9), кейс-метод (Тема 4)), мозковий штурм (Теми 5, 7), лабораторна робота (Теми 2 – 9)).

ФОРМИ ТА МЕТОДИ ОЦІНЮВАННЯ

Університет використовує 100 бальну накопичувальну систему оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти.

Поточний контроль здійснюється під час проведення лекційних, практичних та лабораторних занять і має на меті перевірку рівня підготовленості здобувача вищої освіти до виконання конкретної роботи і оцінюється сумою набраних балів.

Максимальна сума, яку здобувач вищої освіти може набрати впродовж семестру – 60 балів; мінімальна сума, що дозволяє здобувачу вищої освіти скласти екзамен (іспит) – 35 балів.

Семестровий контроль проводиться у формах семестрового екзамену (іспиту) і в терміни, встановлені графіком навчального процесу.

Семестровий екзамен (іспит) - це форма підсумкового контролю засвоєння здобувачем вищої освіти теоретичного та практичного матеріалу з навчальної дисципліни за семестр, що проводиться як контрольний захід. Максимальна сума балів, яку може отримати здобувач вищої освіти під час екзамену (іспиту) – 40 балів. Мінімальна сума – 25 балів.

Під час викладання навчальної дисципліни використовуються наступні контрольні заходи під час поточного контролю: контрольна робота (7 балів), колоквиум (8 бали), презентації (5 балів), творче домашнє завдання (10 балів), лабораторні роботи (15 балів), практичні завдання (15 балів)

Семестровий контроль : Екзамен (40 балів)

Більш детальну інформацію щодо системи оцінювання наведено в робочому плані (технологічній карті) з навчальної дисципліни.

Приклад екзаменаційного білета та критерії оцінювання для навчальної дисципліни.

Приклад екзаменаційного білета

Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця
Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
Спеціальність «Міжнародні економічні відносини»
Освітньо-професійна програма «Міжнародний бізнес»
Семестр III
Навчальна дисципліна "Міжнародний менеджмент"

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 1

Завдання 1 (тестове). (10 балів)

1. До характеристик компанії з культурою «Ейфелева башта» відносяться:
- а) орієнтація на процвітання «сім'ї»;
 - б) ієрархічність, формалізація, орієнтація на ролі (посадові обов'язки);
 - в) найважливішим аспектом мотивації для працівника є можливість удосконалення і самореалізації;

г) орієнтується на вирішення конкретного завдання або досягнення конкретного результату.

2. Ділові культури залежно від їх ставлення до часу поділяються на:

- а) монохронні;
- б) поліхронні;
- в) всі відповіді правильні.

3. Назвіть спосіб виходу на зовнішній ринок, що характеризується відсутністю виробництва за кордоном:

- а) управлінський контракт;
- б) спільне володіння;
- в) прямий експорт;
- г) усі відповіді вірні.

4. Управлінське рішення це:

- а) форма управлінської діяльності менеджера з метою виконання завдань;
- б) результат діяльності менеджерів;
- в) основна форма впливу менеджера на об'єкт управління з метою досягнення поставлених цілей;
- г) форма керівництва організацією.

5. Економічне середовище міжнародних компаній це:

- а) система міжнародних правових актів;
- б) сукупність економічних відносин і ресурсів країн-господарів;
- в) типова характеристика ділової поведінки, притаманна певній

національній культурі.

6. Назвіть функції міжнародного менеджменту:

- а) аналіз ділової культури;
- б) створення ділової культури компанії;
- в) розподіл і перерозподіл фінансових ресурсів;
- г) контрольна.

7. Процес впливу на людей для спрямування їх на досягнення певних цілей це:

- а) лідерство;
- б) керівництво;
- в) харизматична дія;
- г) комунікації.
- д) немає правильної відповіді.

8. Міжнародний менеджмент це:

а) процес застосування управлінських концепцій та інструментів у багатокультурному середовищі й отримання завдяки цьому додаткових переваг і економії часу;

б) особливий вид менеджменту, головними цілями якого є формування, розвиток і використання конкурентних переваг фірми за рахунок можливостей ведення бізнесу в різних країнах і відповідного використання економічних, соціальних, демографічних, культурних та інших особливостей цих країн і міжкраїнної взаємодії;

в) всі відповіді правильні.

9. Що слід аналізувати при формуванні місії підприємства?

- а) бажаний стан у майбутньому;
- б) чинники зовнішнього середовища, що впливають на діяльність підприємства;
- в) можливості підприємства випускати продукції високої якості;
- г) можливості підприємства реагувати на впливи зовнішнього середовища.

10. У чому полягає особливість, згідно з управлінською сіткою Блейка–Мутона, стилю керівництва «менеджмент задач»?

- а) на роботу не звертається ніякої уваги, головне – добрі взаємовідносини між працівниками;
- б) незначна увага як до виробництва, так і до людей;
- в) підтримання рівноваги між потребами виробництва та людьми;
- г) високий рівень турботи про виробництво і низький – про людей;
- д) взаємодія виробничих завдань і потреб людей.

Завдання 2 (стереотипне). (6 балів)

Менеджеру потрібно прийняти рішення про доцільність закупівлі верстата В1 чи В2. Верстат В2 – більш економний, що забезпечує більший прибуток на одиницю продукції, але разом з тим він є дорожчим. Ймовірність реалізації 2000 од. продукції становить 0,6, а 1200 од. продукції – 0,4. Вартість верстату В1 -30000 грн., вартість верстату В2 – 45000 грн. Операційний прибуток на одиницю продукції для верстата В1 – 20 грн., для верстата В2 – 25 грн.

Завдання 3 (діагностичне). (9 балів)

Що таке зовнішнє середовище компанії і що входить у поняття її «внутрішнє середовище»? У чому їхня залежність? Надайте аргументовану відповідь. Наведіть схему факторів, що формують зовнішнє середовище підприємства. Охарактеризуйте кожну групу факторів окремо та їх взаємозв'язок на прикладі певної міжнародної компанії.

Завдання 4 (евристичне). (15 балів)

У менеджменті особливу роль грає прийняття правильних управлінських рішень, оскільки від цього залежить успіх у бізнесі. На практиці зустрічаються такі варіанти: - керівник приймає рішення та повідомляє результат підлеглим, якщо це необхідно; - керівник приймає рішення та повідомляє, чому він його прийняв; - керівник приймає рішення, але при цьому цікавиться думками підлеглих, зацікавлює їх проблемою, отримуючи таким чином можливість перевіряти рішення та у випадку необхідності – вносити зміни; - керівник

приймає рішення та подає його на доробку; - керівник викладає суть проблеми, запитує, які будуть пропозиції, і, вислуховуючи їх, приймає рішення; - керівник викладає проблему та просить групу прийняти рішення, залишаючи за собою право вибору та затвердження варіанту; - керівник викладає проблему та приймає рішення групи. Який із запропонованих варіантів Ви вважаєте найкращим? Обґрунтуйте свою позицію.

Затверджено на засіданні кафедри міжнародних економічних відносин протокол № _____ від « ____ » _____ 20 ____ р.

Екзаменатор

к.е.н., доц. Гронь О.В.

Зав. кафедрою

д.е.н., проф. Отенко І.П.

Критерії оцінювання

Підсумкові бали за екзамен складаються із суми балів за виконання всіх завдань, що округлені до цілого числа за правилами математики.

Алгоритм вирішення кожного завдання включає окремі етапи, які відрізняються за складністю, трудомісткістю та значенням для розв'язання завдання. Тому окремі завдання та етапи їх розв'язання оцінюються відокремлено один від одного таким чином:

Завдання 1 (тестове). (30 балів)

За кожну правильну відповідь на питання тесту – 1 бал.

Завдання 2 (стереотипне). (6 балів)

2 – відповідь надана в загальному вигляді, без зазначення конкретних причин, переваг, недоліків, особливостей, проведення необхідних розрахунків т. ін.;

3 – завдання виконане частково; наприклад, зазначені основні переваги, але не визначено недоліки, надано перелік причин, але частина з них, є невірною; проведені розрахунки, але вони невірні;

4-5 - завдання виконане повністю, але допущені неточності в формулюванні термінів, категорій, не надано прикладів і пояснень; в виконаних розрахунках є помилки;

6 - завдання виконане повністю, відповідь обґрунтована, розрахунки вірні, наведено приклади і пояснення.

Завдання 3 (діагностичне). (9 балів)

3 - здобувач обирає вірний підхід щодо виконання завдання, але виконує лише незначну частину завдання;

4-5 – здобувач застосовує теоретичні знання та практичні навички для розв'язання завдання; демонструє розуміння основних положень, але не

виконує завдання в повному обсязі та/або робить значні помилки, невірні висновки;

6-7 - здобувач застосовує теоретичні знання та практичні навички для розв'язання завдання; демонструє розуміння основних положень, виконує завдання в повному обсязі; але припускається помилок в обґрунтуванні, поясненні, формулюванні висновків;

8 - здобувач демонструє усвідомлене застосування знань для розв'язання практичної ситуації; завдання виконано в повному обсязі. При виконанні діагностичного завдання здобувач зробив коректні висновки щодо запропонованої ситуації;

9 - здобувач демонструє усвідомлене застосування знань для розв'язання практичної ситуації; завдання виконано в повному обсязі. При виконанні діагностичного завдання здобувач зробив коректні висновки щодо запропонованої ситуації та сформулював власні рекомендації для її розв'язання.

Завдання 4 (евристичне). (15 балів)

8- здобувач застосовує теоретичний матеріал для вирішення завдання, але стикається зі значними труднощами при аналізі запропонованих явищ та процесів;

9-10 – здобувач виявляє здатність застосовувати теоретичні знання для розв'язання евристичного завдання, при відповіді здобувач продемонстрував розуміння основних положень матеріалу, але завдання виконане не в повному обсязі;

11-12 – здобувач виявляє здатність застосовувати теоретичні знання для розв'язання евристичного завдання, усвідомлено застосовує вірний методичного підходу до вирішення завдання, але допускає неточності та/або робить невірні висновки за одержаними результатами вирішення завдання;

13-14 – здобувач показує чітке володіння понятійним апаратом, методами, методиками та інструментами міжнародного менеджменту; при виконанні евристичного завдання здобувач наводить вірне рішення щодо запропонованої ситуації, робить відповідні висновки, але припускається незначних помилок та/або неточностей в процесі вирішення чи висновках;

15 - здобувач показує чітке володіння понятійним апаратом, методами, методиками та інструментами міжнародного менеджменту; наводить вірне рішення щодо запропонованої ситуації, робить повні, логічні та обґрунтовані висновки; формулює власні рекомендації щодо вирішення проблемно ситуації, при виконанні завдання здобувач застосовує творчий підхід.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Міжнародний менеджмент: навч. посібн. / Г. Я. Глуха, С.Б. Холод, В.Є. Момот, О.А. Євтушенко. – Дніпро: Університет імені Альфреда Нобеля, 2018. – 72 с.
2. Перерва П.Г., Черепанова В.О., Новік І.О., Погорєлов С.М., Синіговець О.М. Міжнародний менеджмент: основні поняття / Навчально-методичний посібник // Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут». – Харків : НТУ «ХПІ», 2020. – 38 с.
3. Теорія управління : навчальний посібник / І.А. Грузіна, І.О. Кінас, І.М. Перерва [та ін.]; - Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2021. - 137 с. Режим доступу: <http://repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/27798>
4. Шталь Т. В. Міжнародний маркетинг: навчальний посібник / Т. В. Шталь, І. Е. Астахова, В. О. Козуб. – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2019. – 275 с.

Додаткова

5. Гронь О. В. Концепція зацікавлених сторін в міжнародному бізнесі // Міжнародний науковий журнал "Інтернаука". Серія: "Економічні науки". - 2021. - №5. Режим доступу: <http://www.inter-nauka.com/issues/economic2021/5/>
6. Менеджмент міжнародної діяльності підприємств: навчальний посібник: рекомендації до вивчення дисципліни для студ. другого (магістерського) рівня спеціальності 073 «Менеджмент», освітньої програми «Менеджмент міжнародного бізнесу» / КПІ ім. Ігоря Сікорського ; уклад. А.Р. Дунська, К.О. Кузнєцова. – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. – 154 с.
7. Менеджмент інвестиційної діяльності: підручник / За заг. ред. Бутка М.П. – К.: ЦУЛ, 2018. – 480 с.
8. Міжнародний менеджмент. Підручник / За ред. Бутка М.П. – Чернігів: ЧНТУ, 2018. – 412 с.
9. Міжнародний менеджмент [Електронний ресурс] : конспект лекцій / Л. І. Піддубна, К. В. Іванієнко. – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2018. – 178 с. <http://repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/23843>
10. Пархоменко Н. О. Порівняльна характеристика стратегій організаційного розвитку бізнес-систем в умовах глобального середовища / Н. О. Пархоменко. // Бізнес-інформ. - 2020. - № 11. - С. 385-392. <http://repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/24990>
11. Пархоменко Н. О. Вплив тенденцій розвитку глобального середовища на діяльність бізнес-систем / Н. О. Пархоменко // Вісник ХНУ ім. В.Н. Каразіна. Серія «Міжнародні відносини. Економіка. Країнознавство. Туризм». – Харків, 2020. – Вип. 12. – С. 59-68. <http://repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/26023>

Інформаційні ресурси

12. Academy of Management Journal. – Режим доступу: <https://journals.aom.org/>

13. Офіційний сайт Європейської Бізнес Асоціації. – Режим доступу : <https://eba.com.ua/research/doslidzhennya-ta-analytyka/>

14. Сайт персональних навчальних систем ХНЕУ ім. С. Кузнеця. Дисципліна «Міжнародний менеджмент». [Електронний ресурс] - Режим доступу: <https://pns.hneu.edu.ua/course/view.php?id=9082>